

Nr 26.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa
ändringsarbeten vid garnisonssjukhuset i Stockholm;
given Stockholms slott den 25 januari 1924.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Carl Malmroth.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 25 januari 1924.*

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, MALMROTH, HASSELROT, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETERSSON.

Departementschefen, statsrådet Malmroth anför:

I skrivelse till arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse den 10 juli 1923 har chefäkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm gjort framställning rörande vissa ändringsarbeten vid sjukhuset samt därvid anført i huvudsak följande.

Framställning
av chefäkaren
vid garnisons-
sjukhuset i
Stockholm.

Enligt hittills gällande fördelning av sjukhusets lokaler vore medicinska avdelningens laboratorium beläget inom den del av byggnaden, som till sin huvudsakligaste del i övrigt disponerades av den kirurgiska avdelningen. En flyttning av laboratoriet vore i hög grad önskvärd dels för att få detsamma förlagt inom den avdelning, som det tillhörde, och dels för vinnande av större utrymme. Ytterligare en fördel skulle även vinnas genom denna flyttning. För närvarande disponerade den kirurgiska avdelningen för sina underofficerspatienter en sal inom den medicinska avdelningen. Denna sal låge åt nordost och finge på grund härav solsken endast vid en mycket tidig

timma på sommarmorgnarna. Den vore sålunda mindre lämplig som sjuk-sal. Genom laboratoriets förläggande till denna sal och ett angränsande mindre rum kunde det nuvarande laboratoriet uppdelas i två mindre, åt söder vettande sjukrum, avsedda för underofficerare. Uppdelningen av det nuvarande rummet i två vore motiverad av det önskvärda däri, att underofficers-patienterna å avdelningen för hud- och könssjukdomar härigenom kunde förläggas i ett särskilt rum. Hittills hade de förlagts i samma rum som den kirurgiska avdelningens underofficerspatienter.

Samtidigt med inredandet av dessa sjukrum borde värmeledning indragas i röntgenrummet, vilket vore i hög grad önskvärt.

För att tillfredsställa den moderna hygienens krav hade år 1919 samtliga torrklosetter inom sjukhusbyggnaden ersatts med vattenklosetter. Önskligt hade varit, om samtidigt samma åtgärd hade kunnat vidtagas med den till sjukavdelningen för officerare hörande torrklosetten. Synnerligen höga såväl arbets- som materialpriser hade emellertid då varit rådande, varför det fått anstå med denna åtgärd. Som de hygieniska kraven fortfarande kvarstode oavvisliga, men ovan nämnda priser numera icke kunde anses stå hindrande i vägen, borde den ifrågasatta förbättringen nu kunna vidtagas.

Då förutvarande chefläkARBostaden upplåtits till bostäder åt sköterskor jämte matsal för underläkare och sköterskor, hade ett rum lämnats i orört skick, nämligen biblioteksrummet, vilket även varit avsett till undervisnings-lokal för militärläkarkursen. Biblioteket bestode i sin helhet av omodern medicinsk litteratur, som mycket väl kunde förvaras i annan lokal, och mi-litärläkarkursens undervisning vore numera icke förlagd till sjukhuset. Detta vackert belägna rum borde därför tagas i bruk för nyttigt ändamål.

Hittills hade hela den stora personalen av underläkare samt över- och undersköterskor på grund av brist på lokaler varit hänvisad till en gemen-sam matsal. Visserligen skulle de olika kategorierna intaga sina måltider på olika tider inom en viss måltidstimma, men då sjukhusarbetet vore av sådan natur, att bestämd tid icke alltid kunde passas, inträffade ofta, att måltiderna intoges samtidigt. Det vore därför ett önskemål, att härstädes som vid andra sjukhus särskild matsal anvisades underläkarna, varigenom dels ökad trevnad kunde beredas både läkare och sköterskor, dels ökat ut-rymme vunnas i de senares matsal.

Därest biblioteket uppdelades i två rum, vunnas den fördelen, att under-läkarna erhöles ett rum, som kunde begagnas till såväl matsal som samlings-rum. Ett sådant vore väl behöfligt, emedan tre av de fem underläkarna kunde erhålla endast enkelrum såsom bostäder. Då de skulle ständigt vara boende inom sjukhusets område, vore de sålunda ständigt hänvisade till detta enda rum.

Ett samlingsrum för sköterskepersonalen, sammanlagt 17 personer, vore också önskvärt och kunde erhållas genom nyssnämnda delning av biblioteks-rummet. De två rum, som på detta sätt erhöles, borde anvisas såsom bo-städer åt de två översköterskor, som nu disponerade dels ett rum innanför den gemensamma matsalen dels det till läkarmatsal föreslagna, beläget i samma våning. Genom denna anordning erhöles de båda sköterskorna trev-ligare bostäder, och det nyss nämnda rummet innanför matsalen kunde upp-låtas till samlingsrum för sköterskorna.

På grund av brist på lokal hade hittills köks- och städerskepersonalen, åtta personer, varit hänvisad att intaga sina måltider i det kök, vari maten tillagades åt läkare och sköterskor. En dylik anordning finge ej vara annat än ett provisorium, och ändring måste företagas, så snart tillfälle därtill gäves. En dylikt tillfälle hade nu erhållits, i det att ett köket närbeläget rum hade kunnat frigöras, på grund av att ökade utrymmen vunnits genom förändringar i uthusbyggnaden.

Sammanlagda kostnaderna för de föreslagna ändringsarbetena uppginge enligt framställningen bifogade beräkningar till 16,850 kronor.

Då dessa kostnader avsåge befrämjandet av sjukvårdsarbetet, ökad hygien samt ökad trevnad för dem, som ägnade sitt arbete åt de sjuka, syntes kostnaderna i fråga enligt chefläkarens förmenande kunna bestridas av å sjukhusets anslag reserverade medel. Dessa reservationer hade den 30 juni 1923 uppgått till 203,268 kronor 13 öre. Om man från denna summa räknade 75,500 kronor och 31,000 kronor, vilka belopp vore avsedda dels till pågående ändringsarbeten, dels till ändring av det elektriska belysningsnätet inom sjukhuset, så återstode det oaktat 96,768 kronor 13 öre, ett belopp som ju vore fullt tillräckligt att täcka de föreslagna kostnaderna, utan att sjukhusets ekonomiska ställning härigenom äventyrades.

Med anledning av vad sålunda anförts har chefläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm anhållit om bemyndigande att av förenämnda reserverade medel disponera 17,000 kronor till de av honom föreslagna ändringsarbetena.

Kostnaderna för de föreslagna ändringsarbetena skulle enligt de vid chefläkarens framställning fogade kostnadsberäkningar belöpa sig till

Kostnadsberäkningar.

för flyttning av medicinska avdelningens laboratorium samt inredning av två sjukrum	kronor	8,550: —
» indragande av värmeledning i röntgenrummet	»	950: —
» anordnande av vattenklosett i sjukavdelningen för officerare	»	2,910: —
» inredande av matsal och samlingsrum för läkare samt rum för sjuksköterskor	»	860: —
» inredande av matrum för kökspersonalen m. fl.	»	435: —
» oförutsedda utgifter, ritningar, arbetsledning och kontroll	»	3,145: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>16,850: —</u>

Över chefläkarens framställning har arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse inhämtat yttrande av byggnadsstyrelsen, som förklarar sig vid granskning av förevarande förslag ur såväl byggnadshistorisk som byggnadsteknisk och ekonomisk synpunkt icke hava funnit annat att för sin del erinra än att oförmälda vattenklosett syntes böra förläggas till annan angiven plats. Förutom att en sålunda förändrad placering skulle medföra vissa rent praktiska fördelar, komme kostnaderna härigenom att kunna nedbringas med 600 kronor.

Yttrande av byggnadsstyrelsen.

Med skrivelse den 31 augusti 1923 har arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse till Kungl. Maj:t överlämnat samtliga till ärendet hörande handlingar och därvid anført följande.

Framställning av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse.

För 1918 års riksdag hade framlagts en plan till omorganisation av garnisonssjukhuset i Stockholm, avseende såväl personal som lokala förhållanden. Med hänsyn till den då ännu svävande frågan rörande garnisonssjukhusets förflyttning i samband med Serafimerlasarettets nybyggnad hade därvid en del önskemål måst lämnas obeaktade, såsom moderniseringen av tvätt- och köksbyggnader samt ökat utrymme för poliklinikerna. Andra för-

slag, som redan då utarbetats, såsom beträffande sjukhusets belysning, hade av kostnadsskäl måst uppskjutas.

Sedermera hade det emellertid blivit fullt klart, att nybyggnad av Serafimerlasarettet och garnisonssjukhuset vore en framtidsfråga på lång sikt, och hade riksdagen med anledning härav lämnat sitt medgivande till vissa ändringsarbeten inom det nuvarande garnisonssjukhuset, varigenom poliklinikerna i första hand skulle få sina lokala intressen tillgodosedda samt belysnings-systemet förändras.

Chefläkaren anhölle nu att av reserverade medel få disponera ett till 17,000 kronor avrundat belopp för vissa i skrivelsen närmare motiverade ändringsarbeten. Dessa avsåge i huvudsak flyttning av laboratorielokal och omändring av den gamla laboratorielokalen till sjukrum, inredande inom den forna chefläkarbostaden av matsal och samlingsrum för läkare, ävensom samlingsrum för sjuksköterskor, inredande av matrum för kökspersonal och städerskor samt anordnande av vattenklosett i sjukavdelningen för officerare.

Chefläkarens förslag funne sjukvårdsstyrelsen väl motiverat, och hade sjukvårdsstyrelsen mot detsamma ingen annan erinran att framställa, än att kostnadssumman, i enlighet med vad byggnadsstyrelsen uttalat, borde nedbringas med 600 kronor och sålunda begränsas till högst 16,400 kronor.

Beträffande anledningen till att förslag rörande återstående erforderliga ändringsarbeten vid garnisonssjukhuset och därmed förenade kostnader icke kunnat tidigare av chefläkaren framläggas ville styrelsen framhålla, att avsevärda svårigheter givetvis måste uppstå sig gentemot ett dylikt beräkning av framtida behov. I en 100-årig sjukhusbyggnad kunde först erfarenheten i den dagliga tjänsten efter hand giva de praktiska upplagen; vetenskapen och dess tillämpande på det sjukhuset anförtrodda klientelet lämnade städse nya synpunkter på äldre arbetsområden o. s. v. För chefläkaren hade härtill kommit önskemålet att hålla ombyggnadsplanerna såvitt möjligt inom ramen för befintliga medelsbesparingar.

Sjukvårdsstyrelsen hade under hand förvissat sig om, att de föreslagna ändringsarbetena vid garnisonssjukhuset icke komme att medföra konsekvenser, avseende ökning av sjukhusets personal.

Garnisonssjukhusets medelsbesparingar hade i första hand uppkommit dels på grund av till sjukhuset från truppförbanden inlevererade ersättningsbelopp för sjukhusets sjukvårdskostnader, dels ock på grund av inkomsten från sjukhusets apotek.

Under återopande av vad sålunda anförts har arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse hemställt, att Kungl. Maj:t måtte medgiva eller ock av riksdagen utverka, att för utförande av de utav chefläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm föreslagna ändringsarbetena m. m. inom sjukhuset finge disponeras ett belopp av högst 16,400 kronor, att gäldas av förefintliga besparingar å den för garnisonssjukhusen avsedda anslagsposten av det under fjärde huvudtiteln uppförda ordinarie reservationsanslaget till arméns sjuk- och veterinärvård m. m.

Departements-
chefen.

Under de senare åren hava vid garnisonssjukhuset i Stockholm verkställts åtskilliga ändringsarbeten m. m. i syfte att såvitt möjligt avhjälpa de brister och olägenheter, som varit rådande å nämnda sjukhus. För sådant ändamål hava, bland annat, enligt medgivande av 1922 och 1923 års riksdagar ställts till förfogande respektive 75,500 kronor och 31,000 kronor av förefintliga besparingar å den för garnisonssjukhuset avsedda anslagsposten under ordinarie

reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. Anledningen till att riksdagens medgivande till dessa medelsdispositioner ansetts böra inhämtas har varit, att det anslag, å vilket omförmälda besparingar uppkommit, icke avsetts för utgifter av ifrågavarande art.

Såsom av den förut lämnade redogörelsen framgår, har nu chefläkaren vid garnisonssjukhuset framlagt förslag om vissa ytterligare ändringsarbeten å sjukhuset samt hemställt, att jämväl kostnaderna härför — beräknade till i avrundat tal 17,000 kronor — måtte få bestridas av förenämnda besparingar, vilka därtill lämna tillgång. Då de föreslagna åtgärderna synas mig vara av behovet påkallade, finner jag mig böra tillstyrka chefläkarens framställning, dock med den av byggnadsstyrelsen förordade ändringen, varigenom kostnaderna skulle kunna nedbringas till 16,400 kronor.

Av samma skäl, som enligt vad nyss nämndes tidigare föranlett riksdagens hörande i likartade fall, torde även nu förevarande ärende böra underställas riksdagens prövning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att av förefintliga besparingar å den för garnisonssjukhuset i Stockholm avsedda anslagsposten av det under fjärde huvudtiteln uppförda ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. må för vissa ändringsarbeten vid nämnda sjukhus tagas i anspråk högst 16,400 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Tor Ericsson-Årje.
